
Jaarverslag 2019

Vereniging Kleine Kernen Limburg

“ Bouwen aan krachtige gemeenschappen in Limburg ”

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Maatschappelijke thema's	4
1. Omgevingswet.....	4
2. Vervoer en mobiliteit	4
3. Gemeenschapshuizen.....	5
4. Sociale Duurzaamheid	6
5. Omkijken naar elkaar	7
6. Organisatie en financieringsvormen	8
7. Nieuwe democratie	9
8. Inclusieve gemeenschap.....	10
9. Herbestemming maatschappelijk vastgoed	11
3. Aanvullende projectlijnen	12
Projectlijn: Steunpunt gemeenschapsaccommodaties	12
Projectlijn: Steunpunt Wensbus.....	13
Projectlijn: Jong Platteland.....	14
4. Reguliere basisactiviteiten & Organisatie VKKL	17
5. Financieel jaarverslag 2019	19

1. Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag 2019 van de Vereniging Kleine Kernen Limburg (VKKL). De VKKL is in 2003 opgericht ter ondersteuning van bewonersorganisaties in de kleine kernen van Limburg. De VKKL heeft zich sinds haar start sterk ontwikkeld. Het aantal bewonersorganisaties (dorps-, wijk- en kernoverleggen) in Limburg is, mede dankzij de inzet van de VKKL stevig toegenomen (dit weerspiegelt zich in het ledenaantal van de VKKL: bij de start waren 21 bewonersorganisaties (dorpsraden, inwonersinitiatieven, kernoverleggen, wijkplatforms etc.) lid, in 2019 waren dit er 125. Daarnaast waren er 10 overige leden en 25 gemeentes lid. Met het samengaan op 1 januari 2019 met vereniging Spirato, waarvan ruim 200 gemeenschapshuizen lid zijn, is één grote vereniging ontstaan, met in totaal meer dan 350 leden.

De VKKL heeft in samenwerking met de leden, veel kennis en ervaring ontwikkeld rond processen van gemeenschapsvorming. De kern is steeds hoe bewoners zich organiseren rond actuele vragen die van invloed zijn op de leefbaarheid in hun woonomgeving. Daarvoor levert de VKKL (proces-) ondersteuning aan lokale bewonersorganisaties, organiseert uitwisseling van kennis en ervaring en behartigt de collectieve belangen van bewonersorganisaties naar belangrijke partners zoals de overheid en koepelorganisaties. Het aantal vragen dat bij de VKKL binnenkomt, en daarmee het aantal thema's waarmee de VKKL zich bezighoudt, is de laatste jaren sterk toegenomen.

Sinds 2009 is de VKKL een door de Provincie Limburg erkende Maatschappelijke Organisatie (MO). Met het indienen van het meerjarenbeleidsplan 2017-2020 is deze erkenning weer voor een periode van 4 jaren verlengd. Het meerjarenbeleidsplan vormt de basis voor het activiteitenplan 2019. In het meerjarenbeleidsplan worden 9 maatschappelijke thema's genoemd waaraan de VKKL in de deze beleidsperiode haar projectmatige activiteiten wil verbinden:

1. Omgevingswet
2. Bereikbaarheid
3. Gemeenschapshuizen
4. Sociale duurzaamheid
5. Omkijken naar elkaar
6. Organisatie en financieringsvormen
7. Nieuwe democratie
8. Inclusieve gemeenschap
9. Herbestemming maatschappelijk vastgoed

Naast bovenstaande thema's lopen er een drietal projectlijnen die aanvullend zijn gefinancierd (aanvullend wil zeggen buiten de reguliere meerjarensubsidie van de provincie):

- Penvoering wensbus (2018-2023)
- Verduurzaming gemeenschapsaccommodaties (2018-2019)
- Jong Platteland (2019)

Dit jaarverslag is opgebouwd aan de hand van de thema's zoals beschreven in ons activiteitenplan 2019. Achtereenvolgens worden de 9 inhoudelijke thema's behandeld aan de hand van de uitgevoerde projecten en resultaten. Vervolgens wordt (kort) stilgestaan bij de aanvullende projectlijnen, met aansluitend een hoofdstuk over de basisactiviteiten en organisatie van de VKKL. Tenslotte volgt het financieel jaarverslag over 2019 met een korte toelichting.

2. Maatschappelijke thema's

1. Omgevingswet

In voorbereiding op de landelijke invoer van de omgevingswet in 2022 wordt ook in Limburg op vele plaatsen reeds geëxperimenteerd met nieuwe vormen van participatie en betrokkenheid bij planvorming. Ook bewoners in dorpen en wijken werken aan eigen toekomstagenda's, waarbij de oplossingen van hun zelfbenoemde opgaven van onderop komen. De nieuwe omgevingswet biedt daartoe ook meer ruimte. VKKL onderzoekt, ondersteunt en stimuleert deze ontwikkeling. Een uitdaging daarbij is om ook de mensen in dorp of wijk, die niet vooraan staan, mee te laten doen.

Uitgevoerde projectactiviteiten

- In 2019 is samen met de gemeente Horst aan de Maas een workshop over de mogelijkheden van de nieuwe omgevingswet voorbereid en georganiseerd tijdens het Landelijke PlattelandsParlement te Venhorst op zaterdag 23 november;
- Met de dorpsoverleggen van Stevensweert, Boukoul, Slenaken, Grubbenvorst, Belfeld en Heibloem zijn adviesgesprekken gevoerd over de (ruimtelijke) toekomst van hun dorp en hoe zij als belanghebbende partij daar binnen de nieuwe omgevingswet goed uitvoering aan kunnen geven;
- Via onze nieuwsbrieven, Kleine Kernen Krant sociale media kanalen en website is gedurende het hele jaar aandacht besteed aan de mogelijkheden van de nieuwe wetgeving en aan initiatieven die hiermee reeds experimenteren.

Behaalde resultaten

- Tijdens het PlattelandsParlement op 23 november 2019 is een workshop t.a.v. de mogelijkheden rondom de nieuwe omgevingswet gehouden voor een zaal met 35 belangstellenden. Hiermee is dan ook voldaan aan de workshop die we op basis van ons activiteitenplan 2018 zouden uitvoeren;
- De dorpsoverleggen van Stevensweert, Boukoul, Slenaken, Grubbenvorst, Belfeld en Heibloem zijn ondersteund bij het ontwikkelen van een (ruimtelijke) visie op hun dorp in de nabije toekomst;
- Leden zijn via onze nieuwsbrieven, Kleine Kernen Krant sociale media kanalen en website geïnformeerd over relevante ontwikkelingen binnen dit thema.

Samenwerking met derden

- Gemeente Horst aan de Maas
- Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen
- LSA Bewoners

2. Vervoer en mobiliteit

Als gevolg van demografische ontwikkelingen en een veranderende levensstijl (ouderen wonen langer zelfstandig) is de behoefte aan vervoer op maat sterk gestegen. Openbaar vervoer komt niet altijd tot in de haarvaten van de provincie en het doelgroepenvervoer bedient niet iedereen. In steeds meer dorpen en wijken ontstaat vraagafhankelijk vervoer (bijvoorbeeld de Wensbus) gereden door vrijwilligers. VKKL heeft hierin vooral een rol als kennisdeler tussen de initiatieven onderling.

Uitgevoerde projectactiviteiten

- Begeleiding en (praktische) ondersteuning van Wensbus- en andere vervoersprojecten georganiseerd door bewoners in de huidige openbaarvervoerconcessie;
- Vertegenwoordigen van de bewonersinvalshoek binnen het Limburgse Openbaar Vervoer: o.a. deelname ROL-overleg, verenigen van de Wensbus initiatieven en overleggen met het cluster mobiliteit van de provincie en het Nationaal Ouderen Fonds;
- Dorpen en wijken waar vervoersinitiatieven ontstaan ondersteunen en verbinden met elkaar: o.a. wijken en dorpen gemeente Sittard-Geleen, dorpen gemeente Roerdalen en dorpen gemeente Leudal.
- Ontwikkelingen en behoeftes rondom thema vervoer binnen de achterban monitoren: met name de noodzaak tot een duurzame exploitatie en organisatie, dit loopt door in 2020;
- Vervoersinitiatieven via regionale bijeenkomsten, sociale media, Kleine Kernen Krant, nieuwsbrief en website op de hoogte houden van relevante ontwikkelingen op dit thema.

Behaalde resultaten

- De Wensbus projecten en andere vervoersinitiatieven zijn begeleid en ondersteund in de nieuwe openbaarvervoerconcessie: grotendeels uitgevoerd door (deels) vrijwillige VKKL adviseurs vanuit het provinciaal Wensbusteam;
- Nieuwe initiatieven zijn gelinkt aan reeds bestaande initiatieven, waardoor kennis en praktijkervaring is overgedragen: o.a. Sittard-Oost;
- In samenspraak met de provincie en vervoersinitiatieven wordt de planningssoftware Wensbus geactualiseerd en onderhouden;
- Via diverse communicatiekanalen zijn de vervoersinitiatieven geïnformeerd over de laatste ontwikkelingen, wet- en regelgeving.

Samenwerking met derden

Op het gebied van vervoer en mobiliteit werkt de VKKL samen met vrijwillige vervoersprojecten (o.a. Wensbusorganisaties), de Provincie als initiator van het Wensbusproject, de openbaarvervoer aanbieder (Arriva), Het ROL, gemeenten waar deze vervoersinitiatieven actief zijn, ANWB Automaatje, Nationaal Ouderenfonds (BoodschappenPlusBus) en (coördinatoren van) het gemeentelijk doelgroepenvervoer.

3. Gemeenschapshuizen

Met het samengaan van VKKL en Spirato op provinciaal niveau, wordt ook de samenwerking in de dorpen en wijken tussen bewonersorganisaties, verenigingen en accommodaties versterkt. VKKL stimuleert deze ontwikkeling. Voor de gemeenschapsaccommodaties liggen er uitdagingen op het vlak van (bestuurlijke) slagkracht, verduurzaming, verbinding met dorp of wijk en vaak ook (financiële) verzelfstandiging.

Uitgevoerde projectactiviteiten

- In aanvulling op de projectsubsidie 'verduurzaming gemeenschapsaccommodaties (zie verderop in dit verslag) zijn in 2019 3 Oppe Koffies georganiseerd voor besturen en beheerders van gemeenschapshuizen;

- Met startende initiatieven in Aijen en Epen zijn adviesgesprekken gevoerd over de aanpak;
- We hebben actief energiecoöperaties en gemeenschapshuizen met elkaar in contact gebracht, bijvoorbeeld in Nederweert-Eind en in Reuver.
- Via onze nieuwsbrieven, Kleine Kernen Krant, sociale media kanalen en website is informatie verspreid aan de besturen van gemeenschapshuizen. O.a. over subsidies, beheer en exploitatie en energiebesparing.

Behaalde resultaten

- Er zijn 3 Oppe Koffies georganiseerd. Deze hadden betrekking op de volgende thematiek:
 - 24 september 2019 Maasband: beheer en exploitatie van gemeenschapshuizen. Hieraan namen 15 bestuursleden en beheerders van gemeenschapshuizen deel;
 - 18 november 2019 Bergen: bewonersinitiatief: van plan naar realisatie. Hieraan namen 12 bestuursleden en beheerders van accommodaties en huiskamervoorzieningen deel;
 - 26 november 2019 Maria Hoop: verduurzaming gemeinschapsaccommodaties. Hieraan namen 35 bestuursleden, beheerders en vrijwilligers van accommodaties en energiecoöperaties deel.
- Op 2 plekken, in Nederweert-Eind en Reuver, is samenwerking ontstaan tussen enerzijds het gemeenschapshuis en anderzijds de energie coöperatie. Zo geeft de energie coöperatie met hulp van hun adviseurs advies over het plaatsen van zonnepanelen en isolatie van het pand.
- Via onze informatiekanalen zijn onze leden + geïnteresseerden op het vlak van accommodatiebeleid geïnformeerd over o.a. beheer en exploitatie, goede voorbeelden, verduurzaming en organisatievormen van accommodatiebeheer.

Samenwerking met derden

- ResCoop Limburg
- Gemeente Bergen
- Dorpshuizen.nl
- KNHM Limburg

4. Sociale Duurzaamheid

Het aantal initiatieven in dorpen en wijken dat zich richt op duurzame energie neemt een steeds grotere vlucht. Er ontstaan steeds meer regionale energiecoöperaties die energie opwekken en werken aan energiebesparing. Vaak hebben deze activiteiten ook een impact op of relatie met hun directe omgeving. Niet alle energiecoöperaties vinden makkelijk de aansluiting bij de bewoners(organisaties) in hun directe omgeving. VKKL heeft met name een rol als verbinder tussen enerzijds de in opkomst zijnde energiecoöperaties en anderzijds de bewoners van de (kleine) kernen en buitengebied waarin deze energie initiatieven plaatsvinden.

Uitgevoerde projectactiviteiten

- Oppe Koffie rondom verduurzaming van accommodaties in Maria Hoop;

- Monitoren van ontwikkelingen rondom sociale duurzaamheid en koppelen aan de behoeftes van de leden via o.a. workshops, nieuwsbrief en interviews en artikelen in onze Kleine Kernen Krant;
- Adviestrajecten doorlopen met diverse energie initiatieven zoals Joris Wekt Op Beesel, Energiecoöperatie Beek en werkgroep Kronenberg Energie Neutraal.

Behaalde resultaten

- Aan onze Oppe Koffie in Maria Hoop namen meerdere energiecoöperaties, besturen van accommodaties, initiatieven en beleidsambtenaren deel, die met elkaar het gesprek hebben gevoerd over onder meer de financiering van de gezamenlijke verduurzamingsopgave. Ook zijn er onderling contacten gelegd en ideeën een stap verder geholpen;
- Onze Kleine Kernen Krant nummer 52 van juli 2019 is een themanummer geworden volledig gewijd aan verduurzaming;
- 3 Energie initiatieven zijn met kennis en kunde ondersteund op het vlak van draagvlak en betrokkenheid in buurt of wijk.

Samenwerking met derden

- Energiecoöperatie Zuidenwind
- ResCoop Limburg
- KNHM
- NeWeCoop Nederweert
- Joris Wekt Op Beesel
- Kronenberg Energie Neutraal
- Energiecoöperatie Beek

5. Omkijken naar elkaar

De kern van de zelfsturingsgedachte vormt het uitgangspunt dat actieve bewoners zelf hun eigen leefomgeving vormgeven, en daarbij hun naasten waar mogelijk helpen. Het terugbrengen van het belang van de kwaliteit van de eigen leefomgeving wordt gelukkig steeds meer ingezien, waardoor bewoners (weer) meer aandacht geven aan hun medebewoners.

Uitgevoerde projectactiviteiten

- Oppe Koffie georganiseerd voor dorpsondersteuners in Koningslust;
- Adviesgesprekken gevoerd met initiatieven in Sittard, Ysselsteyn, Stein, Hegelsom, Kerkrade, Steyl en Maria Hoop t.a.v. samen zorgen voor elkaar;
- Met de Koepel Zorgcoöperaties Zuid-Nederland en de landelijke organisatie Nederland Zorgt Voor Elkaar (NLZVE) is een kennisnetwerk opgezet, waarin kennis en informatie met elkaar gedeeld wordt, en er belangenbehartiging richting zorgverzekeraars en Rijksoverheid plaatsvindt;
- Organisatie van en deelname tijdens Spil in de Wijk 2019 in Maastricht.

Behaalde resultaten

- Tijdens de Oppe Koffie voor dorpsondersteuners is de visie en de manier van werken met elkaar besproken en is kennis en informatie onderling uitgewisseld. Hieraan namen 8 dorpsondersteuners uit Noord- en Midden-Limburgse dorpen deel;
- De 6 genoemde initiatieven zijn geadviseerd op het vlak van huisvesting, vrijwilligersinzet, financiering en wet- en regelgeving. Daarop konden zijn hun initiatief verder voortzetten;
- Met de netwerkpartners Koepel Zorgcoöperaties Zuid-Nederland en NLZVE is een infrastructuur opgezet waarmee de belangen van kleinschalige zorg- en welzijn initiatieven richting zorgverzekeraars en Rijksoverheid worden behartigd;
- Tijdens Spil in de Wijk 2019 in Maastricht zijn door VKKL 4 workshops verzorgd (Inzet Spil in de Wijk is in plaats gekomen van 'Dag van het dorp' zoals in ons activiteitenplan vermeld. Reden hiervoor is dat aan Spil in de Wijk al veel partners meedoen en wij in de drukke evenementenagenda geen bijeenkomsten dubbelop willen organiseren).

Samenwerking met derden

- Koepel Zorgcoöperaties Zuid-Nederland
- Nederland Zorgt Voor Elkaar (NLZVE)
- CZ zorgverzekeraar
- Diverse Limburgse gemeenten waaronder Horst aan de Maas, Beekdaelen en Roerdalen
- Diverse Welzijnsorganisaties (o.a. Synthese, Vorkmeer, Partners in Welzijn)
- Netwerk Positieve gezondheid Noordelijke Maasvallei
- Burgerkracht
- Spil in de Wijk
- KBO Limburg

6. Organisatie en financieringsvormen

Bewoners organiseren zich niet alleen meer in een dorpsraad/dorpsoverleg maar ook steeds vaker in een werkgroep rond een thema. Daarbij neemt het dorpsoverleg een stimulerende en ondersteunende rol richting deze werkgroepen, waarmee het dorpsoverleg een soort van 'huis van kleine initiatieven' wordt. Inwoners organiseren zich soms minder formeel, maar soms juist ook formeler door te kiezen voor het organiseren van activiteiten in een stichtings- of coöperatieve vorm.

Uitgevoerde projectactiviteiten

- In samenwerking met Universiteit Maastricht, Stichting Synthese, Provincie Limburg en gemeente Peel en Maas is het onderzoek 'Uw initiatief past niet in ons kader' uitgevoerd. Binnen dit project zijn 3 Masterclasses, 1 atelier en diverse kleinere sessies georganiseerd rondom het thema 'publieke en onderlinge verantwoording' van activiteiten en projecten van bewonersinitiatieven;
- Bijdragen aan het vinden en delen van nieuwe vormen van publieke verantwoording;
- Het kleine kernen spel, ontwikkeld door de Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen (LVKK), is met een 10-tal dorpsraden gespeeld om te reflecteren op het huidige functioneren en de dialoog over de gewenste toekomstige positie aan te gaan.

Behaalde resultaten

- Publicatie: Onderzoek: Uw initiatief past niet in ons kader!
- In totaal ongeveer 200 deelnemers (beleidsambtenaren, onderzoekers, initiatiefnemers van bewonersorganisaties, welzijnswerkers en adviseurs) hebben deelgenomen aan de bijeenkomsten rondom publieke verantwoording. Tijdens deze bijeenkomsten zijn actief kennis en praktijkervaringen met elkaar gedeeld.
- Toepassing Kleine Kernen Spel in de kernen Gulpen, Horst, Melderslo, Offenbeek, Ospel, Ospeldijk, Velden, Lomm, America, Tienray en Venlo-Noord-Oost.

Samenwerking met derden

- Gemeente Peel en Maas
- Universiteit van Maastricht
- Stichting Synthese
- Universiteit Utrecht
- Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen (LVKK)
- Provincie Limburg

7. Nieuwe democratie

Met deze projectactiviteiten levert de VKKL een bijdrage aan de zoektocht naar een nieuwe verhouding tussen overheid en bewonersorganisatie. De verantwoordelijkheden die overheden en inwoners van oudsher hebben, zijn aan het verschuiven. VKKL wordt steeds vaker door zowel overheden als bewonersorganisaties gevraagd een bijdrage te leveren aan het vernieuwen van het democratisch proces tussen gemeente en haar inwoners. VKKL maakt gemeenten ervan bewust dat inwonersinitiatieven integraal werken en zich niet houden aan de domeinen zoals de gemeente ze kent.

Uitgevoerde projectactiviteiten

- In samenwerking met het kernoverleg van Posterholt en de gemeente Roerdalen is een procesevaluatie gestart t.a.v. de rollen die gemeente en initiatiefnemers hebben gespeeld in het realiseren van een speeltuin in Posterholt. Deze wordt afgerond en opgeleverd in 2020;
- Met de 7 dorpsraden in de gemeente Bergen en de gemeente zelf is een vervolg gegeven aan het communicatietraject tussen gemeente en de dorpen. Daartoe zijn diverse brainstormsessies en een gezamenlijke excursie naar de gemeente Peel en Maas georganiseerd;
- Op 8 augustus heeft een Oppe Koffie plaatsgevonden met Zuid-Limburgse contactambtenaren voor bewonersinitiatieven.

Behaalde resultaten

- De dialoog over de toekomstige samenwerkingsrelatie tussen dorpsraden en gemeente Bergen is vormgegeven;
- De procesevaluatie in de gemeente Roerdalen is een werkende-weg-model, waarbij al gedurende het uitvoeren van de evaluatie wordt gereflecteerd op het proces en heersende inzichten op het vlak van burgerparticipatie en bewonersinitiatief worden bijgesteld;

- Ambtenaren leefbaarheid en burgerparticipatie van 5 Zuid-Limburgse gemeenten hebben tijdens de Oppe Koffie onderling kennis en informatie gedeeld t.a.v. hun manier van werken met en voor bewonersinitiatieven.

Samenwerking met derden

- Gemeente Bergen
- 7 bewonersoverlegorganisaties binnen gemeente Bergen
- Gemeente Roerdalen
- Kernoverleg Posterholt
- Gemeente Peel en Maas

8. Inclusieve gemeenschap

VKKL zet in op gemeenschappen en collectieven, wat betekent dat het collectieven van inwoners ondersteunt bij het laten meedoen van (groepen) bewoners die (tijdelijk) minder aansluiting vinden bij de gemeenschap, bijvoorbeeld als gevolg van anderstaligheid, leeftijd of ziekte. Ook aan de groep jeugd en jongeren op het platteland is via het project Jong Platteland veel aandacht besteed.

Uitgevoerde projectactiviteiten

- Scholengemeenschap Groenewald in Stein is geadviseerd op het gebied van maatschappelijke stages en het betrekken van jeugd en jongeren bij initiatieven in de dorpsgemeenschappen;
- Met leerlingen van Groenewald zijn interviews gehouden over hun visie op de maatschappelijke diensttijd. Deze interviews zijn als richtinggevende input gebruikt om het project Jong Platteland op te kunnen starten;
- Leader Zuid-Limburg is middels informatiebijeenkomsten ondersteund bij het bereiken van kleinschalige collectieven van inwoners;
- Middels een Oppe Koffie hebben bewonersinitiatieven onderling kennis gedeeld over het bereiken en betrekken van specifieke doelgroepen, zoals migranten, ouderen en jongeren.

Behaalde resultaten

- 15 leerlingen van Groenewald geïnterviewd over hun visie op de maatschappelijke stage als oriënterende voorbereiding op het project Jong Platteland;
- Met LEADER informatiebijeenkomst voorbereid en bewonersinitiatieven benaderd;
- Op 25 april is in Sint Joost een Oppe Koffie georganiseerd voor 15 initiatiefnemers waarin het bereiken en betrekken van 'mensen aan de zijlijn centraal stond'.

Samenwerking met derden

- Landelijk Samenwerkingsverband Actieve Bewoners (LSA)
- Landelijke Vereniging Kleine Kernen (LVKK)
- LEADER Zuid-Limburg
- Scholengemeenschap Groenewald Stein

9. Herbestemming maatschappelijk vastgoed

Als gevolg van de demografische veranderingen komt de komende jaren veel maatschappelijk vastgoed in de Limburgse kernen leeg te staan. Dit brengt uitdagingen met zich mee, waar de gemeenschap scherpe keuzes dient te maken. Wat verwachten we de komende jaren nodig te hebben? Wat is het huidige aanbod? Matcht dit nog? Een belangrijke pijler hierbinnen is de herbestemming van kerk- en schoolgebouwen.

Uitgevoerde projectactiviteiten

- Met stichting WijKerenshei in Stein zijn adviesgesprekken gevoerd over de herbestemming van de kerk in Kerensheide;
- Met de werkgroep accommodaties Tienray zijn gesprekken gevoerd over de gedeeltelijke herbestemming van de kerk tot gemeenschapshuisfunctie;
- Een werkgroep in Ven-Zelderheide is begeleid in het proces om de kerk om te vormen tot gemeenschapsaccommodatie;
- Op 30 november is in Kerkrade een themabijeenkomst georganiseerd rondom de her- en medebestemming van kerkelijk vastgoed in dorpen en wijken;
- Op 13 en 16 mei heeft de VKKL tijdens voorlichtingsbijeenkomsten voor gemeente ambtenaren die zich bezighouden met maatschappelijk vastgoed presentaties verzorgd over de mogelijkheden die het maken van een kerkenvisie met zich meebrengen.

Behaalde resultaten

- 3 bovengenoemde bewonersinitiatiefgroepen zijn gedurende langere tijd ondersteund in het proces om te komen tot een nieuwe functie voor hun kerkgebouw;
- Er is een themabijeenkomst georganiseerd waarin door 50 aanwezigen van 35 initiatiefgroepen kennis en informatie is gedeeld over het mede- dan wel herbestemmen van kerkelijk vastgoed;
- Er zijn 2 bijeenkomsten / workshops voor ambtenaren vastgoed uit Zuid- en Midden-Limburgse samenwerkingsverbanden van gemeenten georganiseerd waarin het ontwikkelen van een kerkenvisie samen met parochiebesturen en bewonersinitiatiefgroepen centraal stond. Hierin is actief de samenwerking gezocht met de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE).

Samenwerking met derden

- Sint Elisabeth Stift Kerkrade
- Gemeente Sittard-Geleen
- Dienst Kerk en Samenleving en bisdom Roermond
- Deken Horst aan de Maas
- Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE)
- Gemeente Weert
- Gemeente Roermond

3. Aanvullende projectlijnen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de aanvullende projectactiviteiten die de VKKL verricht buiten de reguliere meerjarensubsidie van de Provincie Limburg.

Projectlijn: Steunpunt gemeenschapsaccommodaties

In 2012 is vanuit de VKKL de Vereniging Spirato opgericht als antwoord op de behoefte aan een Provinciaal steunpunt gemeenschapsaccommodaties. Het steunpunt ondersteunt op een pro-actieve en effectieve wijze de gemeenschapsaccommodaties. Het is dan ook vanzelfsprekend dat de VKKL en Spirato nauw met elkaar samenwerken; een aantal bestuursleden heeft zitting in beide besturen en beroepskrachten verrichten werkzaamheden voor beide verenigingen zodat de samenhang steeds is gewaarborgd.

Spirato is per 1-1-2019 samengegaan met VKKL. Sindsdien is van de gecombineerde krachten en het netwerk van beide verenigingen veelvuldig gebruik gemaakt.

Uitgevoerde projectactiviteiten

- Intermediair zijn tussen besturen van gemeenschapsaccommodaties en gemeentelijke organisaties;
- Aanbieden van de methodiek “Meer dan de som der delen” bij gemeenschapsaccommodaties die met vraagstukken komen;
- Inspelen op vragen van leden;
- Methodiek toepassen voor behoeftepeiling voor aanvang van een DAP/DOP;
- Procesondersteuning toekomstgerichte voorzieningentrajecten;
- Kennisdeling door publicaties in Kleine Kernen Krant & sociale mediakanalen;
- Kennisdeling door het organiseren van (regionale) themabijeenkomsten;
- Belangenbehartiging bij provincie, gemeenten en woningcorporaties op het vlak van de toekomstbestendigheid van accommodaties en slagkracht van vrijwilligersbesturen.

Zie ook de projectrapportage ‘verduurzaming gemeenschapsaccommodaties 2018-2019’ voor een uitgebreide toelichting op de uitgevoerde activiteiten.

Samenwerking met derden

Binnen dit project is samengewerkt met provinciale organisaties zoals Bisdom Roermond, ResCoop Limburg, diverse gemeenten en ondersteuningsorganisaties voor gemeenschapsaccommodaties in andere provincies.

Projectlijn: Steunpunt Wensbus

In 2014 is de Provincie Limburg gestart met de pilot Wensbus, bedoeld als vervoersoplossing voor kleine kernen die in de nieuwe openbaarvervoerconcessie geen OV meer zouden kennen. Inmiddels heeft de Wensbus zich ontpopt tot een maatwerkvervoeroplossing, die vraaggericht van deur tot deur vooral ouderen vervoert. De Wensbus projecten worden georganiseerd door vrijwilligers, vaak gelinkt aan een bewonersorganisatie. Binnen de projecten wordt alleen gewerkt met vrijwilligers (chauffeurs, planners, bestuursleden). Naast de Wensbus projecten zijn er ook andere, reeds langer bestaande particuliere vervoersinitiatieven en dienen nieuwe initiatieven zich reeds aan. In 2017 is er zwaar ingezet op de opstart van dit steunpunt. Juli 2018 is het Steunpunt operationeel geworden. Hieraan ligt een provinciale subsidie (2018-2023) ten grondslag.

Uitgevoerde projectactiviteiten

- Begeleiding en adviseren van de bestaande Wensbusprojecten;
- Ondersteunen van nieuwe vervoersinitiatieven in het opzetten van een vervoersdienst en het inrichten van een deugdelijke duurzame organisatie en exploitatie;
- Het bijdragen aan een (digitale) kennisbank waarin knowhow, kennis en kunde m.b.t. het opzetten, exploiteren en organiseren van een vrijwillige vervoersdienst is verzameld;
- Faciliteren van het up to date houden van kennis bij coördinatoren en planners van de wensbussen t.a.v. van de gebruikte planningssoftware;
- Collectieve belangenbehartiging richting provincie, vervoersorganisaties en overheden.

Samenwerking met derden

- Provincie Limburg
- ANWB Automaatje
- Nationaal Ouderenfonds
- AdSysCo (leverancier planningssoftware wensbussen)
- Arriva
- Omnibuzz
- 25 Wensbusprojecten

Projectlijn: Jong Platteland

Doelstelling van dit project was om minimaal 5 bewonersorganisaties te ondersteunen die jongeren een Maatschappelijke Diensttijd (MDT) bieden en er in totaal 25 zogeheten matches tot stand worden gebracht. ZONMW heeft dit project gefinancierd. Op landelijk niveau is samengewerkt met LVKK, PlattelandsJongeren.nl, de Hogeschool Arnhem en Nijmegen (HAN) en de collega VKK organisaties in Noord-Holland en Groningen. In Limburg is samengewerkt met Speeltuinwerk (SpeL) en Jeugdwerk Limburg.

Uitgevoerde projectactiviteiten

Het is gelukt om met 5 bewonersorganisaties aan de slag te gaan. Dit waren de dorpsraden van Molenhoek en America, de carnavalsvereniging van Maasniel, Jongeren Ontmoeting Lottum en Stein. Bij alle 5 hebben we het eigenaarschap bij de organisatie gelaten waardoor de uitvoering bij elk uniek was. In totaal werden er 51 jongeren geworven die allemaal een (incidentele) maatschappelijke betrokkenheid hebben getoond. Echter hebben er uiteindelijk 25 jongeren een MDT afgerond.

Voor een uitgebreide rapportage verwijzen we naar de projectrapportage 'verantwoording project Jong Platteland'. Een van de uitkomsten is onder meer een gezamenlijke flyer van VKKL, SpeL en Jeugdwerk Limburg met tips en tricks op het vlak van samenwerking met jonge vrijwilligers.

Samenwerking met derden

- Jeugdwerk Limburg
- Speeltuinwerk Limburg
- LVKK
- PlattelandsJongeren.nl
- Hogeschool Arnhem en Nijmegen

Sla de brug!

Hoe werk je samen met jonge vrijwilligers?

Zie de kansen

Jongeren kijken anders tegen dingen aan en brengen allemaal hun eigen talenten mee; maak daar gebruik van!

Heb geduld

Het proces om jongeren te binden gaat traag en vraagt uithoudingsvermogen, maar houd vol en laat je niet ontmoedigen.

Samen sterker

Zoek de samenwerking op. Denk daarbij vooral aan partners waar de jongeren mee te maken hebben, zoals een (basis)school, sportvereniging of jongerenwerker.

Gebruik je netwerk

Als je jongeren gaat benaderen, maak gebruik van je netwerk en laat je introduceren bij jongeren. Het helpt als jongeren weten wie je bent en je ze met een concrete vraag, face to face benaderd.

Jongeren voelen zich vaak prettiger in groepjes, het kan helpen om een paar jongeren samen te benaderen.

Durf je eigen kaders los te laten

Jongeren hebben een andere manier van werken, zo wordt er bijvoorbeeld weinig vergaderd en is de inzet minder structureel. Durf je eigen manier van werken los te laten en de manier van de jongeren leidend te laten zijn.

Geef eigenaarschap

Neem jongeren serieus door ze ook eigenaarschap te geven. Hebben ze een leuk idee, laat ze het vooral zelf uitvoeren. Bied ondersteuning daar waar nodig, denk in mogelijkheden en neem het idee vooral niet over.

Zorg voor begeleiding

Zorg voor een vrijwilliger die tijd heeft om de jongeren te begeleiden en die als contactpersoon fungeert. Laat de jongeren zich deel van het geheel voelen; waardeer en erken ze.

Fouten maken mag

Verwacht geen perfectie en bied de jongeren ruimte om te leren.

Leef je in

Verplaats je in de jongeren. Waarom zou hij of zij zich voor jullie inzetten? Wat levert het hem op? Sluit aan bij de leefwereld van de jongeren en bied iets aan dat past bij de interesse van de jongeren. Geen idee wat de interesses zijn? Ga het gesprek aan!

Blijf actief

Heb je een groep enthousiaste jongeren: super! Wees daar trots op. Maar blijf wel actief in contact en zorg voor waarborging. Jongeren blijven niet eeuwig betrokken. Zoek naar manieren voor aanvulling of doorstroming. Blijf hierbij de wensen en motivatie van de jongeren centraal zetten.

Sla de brug!

Waarom jouw inbreng belangrijk is

Jouw idee doet er toe

Gebeurt er in jouw dorp niet zo veel of heb je een goed idee over hoe het anders of beter kan? Doe er iets mee! Besef dat als jij niets doet er waarschijnlijk ook niets gebeurt of verandert.

Gebruik je superpower

Als jongere weet jij veel over dingen waar oude(re) mensen niet zo veel van af weten. Laat zien wat je kunt en waar je goed in bent. Veel verenigingen en organisaties zijn op zoek naar jouw talenten.

Laat anderen helpen

Weet je niet zo goed waar je moet beginnen of hoe je jouw idee kunt realiseren? Bespreek je idee dan eens met iemand van de dorpsraad, zij denken graag met je mee. Is er in jouw dorp geen dorpsraad? Misschien ken je wel iemand van bv. de voetbalvereniging die mee wil denken.

Enthousiasme is aanstekelijk

Misschien ben je in eerste instantie de enige met een goed idee, maar meestal groeit het aantal mensen dat mee wil doen als ze zien dat er iets gebeurt. Praat over je idee met vrienden, hoe meer mensen mee willen doen hoe gemakkelijker je je idee kunt realiseren.

Waarom zou ik?

Iets doen kost tijd en energie, maar het levert je ook iets op. Zo leer je bijvoorbeeld nieuwe mensen kennen, word je (nog) beter in iets dat je graag doet, is het heel gezellig of voel je je goed omdat je iemand anders geholpen hebt. Ook kan de ervaring die je opdoet goed van pas komen in je (toekomstige) studie of werk.

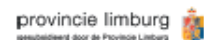

 ZonMw

 Vereniging Kleine Kernen Limburg

 Speelnetwerk Limburg

 Jeugdwerk Limburg

 provincie limburg
geusbeheerd door de Provincie Limburg

info@vkk.nl

info@speelnetwerk limburg.nl

info@jeugdwerk limburg.nl

4. Reguliere basisactiviteiten & Organisatie VKKL

Dit hoofdstuk behandelt de basisactiviteiten die de vereniging verricht. Enerzijds betreft dit de reguliere activiteiten en dienstverlening voor de leden, anderzijds betreft dit ook de bestuursondersteuning, secretariaat en financiële administratie. In 2019 heeft de VKKL bovendien sterk ingezet op een organisatieversterking: er is o.a. uitgezocht hoe het nieuwe contributiemodel dient te worden ingericht. Verder is er werk gemaakt van de uitbreiding van het netwerk van ambassadeurs en regio adviseurs. Ook is geïnvesteerd in collectieve lidmaatschappen van gemeenten, om zodoende te kunnen bouwen op meerdere inkomstenbronnen dan alleen de provinciale financiering. Daartoe was in 2018 al onze nevenstichting, Stichting VKKL/Spirato-PROJECTEN, opgericht. Hierin vinden alle btw-plichtige activiteiten, opdrachten en projecten plaats, die niet onder een van de huidige gesubsidieerde activiteiten vallen. Ook in 2019 heeft deze stichting weer de nodige opdrachten en activiteiten verricht op het vlak van aanvullend gefinancierde ledendienstverlening. Zie ook het jaarverslag 2019 van de Stichting.

Ontwikkeling ledenaantal VKKL

Jaar	Totaal leden	Bewonersorganisaties	Overige leden
2003	36	19	17
2004	40	22	18
2005	74	50	24
2006	85	58	27
2007	93	66	27
2008	107	77	30
2009	123	86	37
2010	124	90	34
2011	127	95	32
2012	126	96	30
2013	130	97	33
2014	137	102	35
2015	134	101	33
2016	139	105	34
2017	141	107	34
2018	148	113	35
2019	359	323*	36

* Vanwege de fusie met Spirato kwamen er per 1-1-19 203 gemeenschapsaccommodaties als lid mee over in de nieuwe vereniging.

In 2019 kwam het bestuur van de VKKL achtmaal bij elkaar voor een reguliere bestuursvergadering en tweemaal om in een heisessie het nieuwe activiteitenplan 2020 te bespreken. In werkgroepen werden zaken voorbereid zoals het nieuwe contributiemodel, het governanceproces, een nieuwe communicatiestrategie en het activiteitenplan 2020. Naast het bijwonen van bestuursvergaderingen zijn de bestuursleden geregeld op bijeenkomsten en activiteiten van bewonersorganisaties, gemeenten, provincie en andere (maatschappelijke) organisaties te vinden. De bestuursleden fungeren ook als presentator, moderator of panellid tijdens discussiebijeenkomsten en vertegenwoordigen de VKKL en haar gedachtengoed tijdens netwerkbijeenkomsten en ontmoetingen.

Bestuur, vrijwilligers en medewerkers

Het bestuur wordt in 2019, na de ALV van november, gevormd door 6 personen. Daarnaast zijn er een tiental vrijwillige regioadviseurs en een redacteur en columnist actief. Het verenigingsbureau wordt gevormd door 4 parttime medewerkers, waaronder adviseurs, secretariaat en coördinator. Deze personen worden via een dienstverleningsovereenkomst jaarlijks door VKKL ingehuurd bij welzijnsinstelling Synthese. Daarnaast zijn 4 ZZP'ers als adviseur actief via Stichting VKKL/Spirato-PROJECTEN.

Uitgevoerde basisactiviteiten

Dit betreft activiteiten in het kader van de coördinatie en organisatie van de VKKL.

- Coördineren van de werkzaamheden van beroepskrachten, stagiaires en vrijwilligers, projectcoördinatie;
- Projectontwikkeling;
- Organiseren van de Algemene Leden Vergadering;
- Administratief en inhoudelijk ondersteunen van het bestuur;
- Beleidsvoorbereiding en beleidsondersteuning;
- Secretariaat en (financiële) administratie, accountant;
- Deelname coördinatorenoverleg Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen (LVKK);
- Overleg met samenwerkingspartners, andere Maatschappelijke Organisaties, Provincie, enz.;
- Het geven van gevraagd en ongevraagd informatie en advies, vraagbaak functie vervullen;
- Het verzorgen van de communicatie naar leden, samenwerkingspartners en overige geïnteresseerden middels nieuwsbrief, Kleine Kernen Krant Limburg, website en sociale media;
- Voorbereidende werkzaamheden t.a.v. het samengaan van VKKL en Spirato;
- Werkzaamheden t.a.v. het invoeren van beleid rondom de 'good governance' principes.

Werkgroepen en samenwerkingsverbanden

VKKL neemt deel in een aantal samenwerkingsprojecten, werkgroepen of commissies, waaronder:

- Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen: VKKL is sinds haar oprichting lid van de Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen (LVKK), waarin tien provinciale verenigingen voor kleine kernen deelnemen. De VKKL neemt deel in het Algemeen Bestuur van de LVKK;
- De coördinatoren van de verschillende provinciale verenigingen voor kleine kernen ontmoeten elkaar 4 x per jaar voor het uitwisselen van kennis. Daarnaast worden projecten gezamenlijk opgepakt, o.a. op het gebied van zorg en vervoer. Een ander tweejaarlijks project is de organisatie van het landelijke Plattelandsparlement;

- De VKKL neemt deel in het ondersteuningsteam voor Wensbusinitiatieven;
- Daarnaast neemt de VKKL deel aan de overleggen van het ROL (Reizigers Overleg Limburg);
- De VKKL werkt samen met het platform Zorgen doe je Samen uit Noord-Brabant voor de ontwikkeling van faciliteiten voor zorg- en welzijnscollectieven in Limburgse en Brabantse dorpen. De koepel, bestaande uit initiatiefnemers van de eerste zorgcoöperaties, het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE), de Vereniging Kleine Kernen Noord-Brabant en vertegenwoordigers van het Platform Zuid-Oost Brabant en Noord-Oost Brabant. De Koepel zorg coöperaties Zuid-Nederland en VKKL werken samen met als doel de belangenbehartiging van inwonersinitiatieven in Zuid-Nederland;
- VKKL is lid van het landelijk platform Nederland Zorgt voor Elkaar, waarin zorgcollectieven vanuit het hele land gebundeld worden;
- VKKL is Provinciaal Steunpunt van het landelijk Netwerk Duurzame Dorpen;
- VKKL heeft vanaf het voorjaar van 2016 een strategisch partnerschap met Stichting IKL. Binnen dit partnerschap wordt de ondersteuning van bewonersinitiatieven op het gebied van groene ruimte, natuur en landschap gezamenlijk opgepakt;
- VKKL werkt samen met Vereniging Innovatief Platteland (VIP). Een VKKL bestuurslid is afgevaardigde binnen het bestuur van VIP;
- De VKKL heeft de intentieverklaring ‘snel internet in het buitengebied’ samen met partijen als Provincie, gemeenten, LLTB, LWV en MKB mede ondertekend en zet zich hier samen met deze partijen voor in;
- De VKKL neemt deel in de Lokale Actiegroep (LAG) van het LEADER-project in Zuid-Limburg;
- De VKKL is vertegenwoordigd in het Samenwerkingsverband Burgerkracht Europa (commissie Internationaal LVKK);
- VKKL is lid van Stichting SMOL, Samenwerkende Maatschappelijke Organisaties Limburg, en vandaaruit ook actief op het platform maatschappelijknetwerklimburg.nl;
- VKKL heeft een strategisch partnerschap met de KNHM (Kon. Ned. Heidemaatschappij);
- VKKL is betrokken bij de opzet van een samenwerkingsverband rondom de aanpak van leefbaarheidsvraagstukken samen met Burgerkracht Limburg, Speeltuinwerk Limburg, Huis voor de Sport Limburg en Huis voor de Kunsten Limburg.

5. Financieel jaarverslag 2019

Separaat aan dit verslag vindt u de jaarrekening VKKL, opgesteld door onze accountant Verstraelen te Horst en ondertekend door het voltallige bestuur. Tevens toegevoegd vindt u het jaarverslag en de jaarrekening over 2019 van Stichting VKKL/Spirato-PROJECTEN.

Horst, Juni/Juli 2020

Vereniging Kleine Kernen Limburg (VKKL)
 Bemmelstraat 2
 5961 HN Horst
info@vkk.nl
 077-397 8503